

jobber ikke på gård lenger, men i det offentlige eller i en servicenæring.

For det andre bor flertallet av nordmenn nå i byer, som er helt forskjellige fra bygder. Hvis man forsøker å late som om en by egentlig bare er en stor bygd, får man raskt problemer. For eksempel gjelder Janteloven, som er beskrevet i et tidligere kapittel, i bygdesamfunnet; den kan ikke overføres til et bysamfunn. Man kan ikke føre kontroll med naboen og forsikre seg om at han ikke skiller seg ut hvis man bor i en storby. Byen er dømt til å være mer mangfoldig enn en bygd. Det kan også tilføyes at livet i en liten bygd kan være tilfredsstillende, men det kan også føles kvelende. Mange norske ungdommer har forlatt bygdene sine og reist til byen for å få frihet og muligheter til å utvikle seg på egne premisser. Likevel virker bygda, det lille lokalsamfunnet, som et idyllisk sted for mange nordmenn.

Flagget

Det norske *flagget* er også et viktig symbol, men hva betyr det egentlig?

Objektivt sett er det ikke noe spesielt ved det norske flagget. Det er tydelig inspirert av de svenske og danske flaggene, og det er en speilvendt utgave av det islandske. Flagget gir likevel bestemte assosiasjoner til de fleste nordmenn. Dette er et land fullt av flagg. Noen steder flagger man bestandig; ellers er det bestemte flaggdager da man forventes å heise flagget, i tillegg til når noen i familien har fødselsdag, og mange steder i landet flagger man på søndager med pent vær.

Flaggene brukes videre i stor skala ved sportsbegivenheter; det veives med flagg på tribunene på landskamper, og når en norsk idrettsutøver har vunnet et mesterskap, avbildes han eller hun alltid med et norsk flagg i avisene dagen etter. Det

henger remser med norske flagg på norske juletrær, kransekaker (denne norske av alle kaker) er pyntet med små flagg festet på knappnåler, og selv bryllupskaker er ofte pyntet med flagg. Norsk ungdom som reiser til Syd-Europa på Interrail får gjerne norske flagg sydd fast på sekken før avreisen, slik at ingen skal være i tvil om hvilket land de kommer fra. Og når det er stor fest i Norge, er flaggene aldri langt unna. Flaggdagen over noen annen er selvfølgelig 17. mai. Da dukker flaggene opp i alle tenkelige varianter; som store flagg på flaggstenger, som små flagg i hendene på barn, som rosetter i rødt, hvitt og blått på de voksnes jakkeslag, som stripete pyntebånd på leketrompeter, på papirservietter og på duker.

Så hva betyr flagget? Svaret er nok at det kan bety forskjellige ting, men at alle dypest sett har noe med den norske nasjon å gjøre. Noen vil først og fremst forbinde det med 17. mai-feiringen; andre vil kanskje tenke på kransekaker, og igjen andre vil forbinde det med julaften. Men de fleste nordmenn, som er opptatt av landet sitt, får en spesiell, positiv følelse å se sitt eget flagg, spesielt når de er i utlandet.

Skolen

Dette var litt om nasjonalsymbolene og hva de betyr. Men det er mye annet som bidrar til å holde landet sammen, og noe av det viktigste "limet" er kanskje de felles erfaringene man får av å leve samme sted, erfaringer man ikke nødvendigvis noen gang tenker over, men som alltid er der, og som gjør at man føler seg trygg på andre som deler mange av de samme erfaringene.

Noen av de viktigste erfaringene får man på skolen. Jeg tenker ikke først og fremst på det man lærer i timene, men på alt det andre. Leker i friminuttene, for eksempel. Alle norske